

TEMA: MEDIATION

Tilbud om mediation som første stop

Man kan undre sig over, at ikke flere virksomheder benytter sig af mediation. Voldgiftsinstituttets erfaringer med mediation i erhvervstvister er mere positive. Det er en langt hurtigere og billigere løsning end at køre en traditionel sag.

Af Jesper Lett, formand for Voldgiftsinstituttet og Steffen Pihlblad, direktør for Voldgiftsinstituttet

Udover voldgift, som antalsmæssigt er instituttets hovedaktivitet, bruger vi mange ressourcer på at markedsføre mediation til løsning af erhvervslivets tvister. Voldgiftsinstituttet har haft succes med de medationer, vi har haft. På nær en enkelt har de alle ført til en hurtig og billig løsning af tvisten.

Voldgiftsinstituttet er understøttet af en bred kreds af organisationer – det gælder for eksempel DI, Dansk Erhverv, Rederiforeningen, IT-BrancheForeningen, Advokatsamfundet, Danske Advokater m.fl. Instituttet får værdifuld hjælp fra disse organisationer til at markedsføre mediation over for erhvervslivet. Det sker blandt andet ved samarbejde om konferencer, nem kontakt til disse organisationers medlemmer, ved udarbejdelse af høringssvar om relevant lovgivning mv.

Indledning af en mediation

Reglerne for mediation findes på www.voldgiftsinstituttet.dk, hvor der også findes forslag til mediations- og ”multistepklausuler”, der kan indsættes i kontrakter. Vores regler har været drøftet med forskellige brancher for at sikre, at de imødekommer flest muligens behov og ønsker.

Mediationen indledes ved at indgive en anmodning herom til instituttet. Anmodningen kan indgives af en part eller af de involverede parter i fællesskab. Udover en række basisoplysninger om parternes kontaktdata mv., skal anmodningen også indeholde en kort redegørelse for tvisten.

For at mediationen fremmes mest muligt er det vigtigt, at der hurtigt udpeges en mediator. Anmodningen skal derfor også indeholde eventuelle bemærkninger om antallet af mediatører og om, hvem der foreslås udpeget hertil. Hvis parterne ikke kan blive enige om en mediator, bringer instituttet mediatøren i forslag. Med anmodningen om mediation indbetales 5.000 kroner.

Screening af voldgiftssagerne

Udover de sager, der er indledt, har instituttet haft held med undertiden at foreslå parter, der har indledt en voldgiftssag, at forsøge med mediation. Det har i alle de sager ført til en løsning af tvisten, så parterne kunne aflyse voldgiftssagen. Når

en voldgiftssag indledes, overvejer instituttet således, om sagen er særlig egnet til mediation. Er den det, foreslår vi parterne at overveje mediation. Fordelen for parterne er blandt andet, at voldgiftssagen ikke går i stå, hvis mediationen ikke fører til en løsning. I sådanne tilfælde kan mediatoren naturligvis ikke være voldgiftsdommer og omvendt.

For at fremme brug af mediation har instituttet nedsat et mediationsudvalg, der som medlemmer har en række personer med stor erfaring med mediation, dels som mediatorer, dels som rådgivere for virksomheder, der søger tvister løst ved mediation i ind- eller udland.

Mediationsudvalget rådgiver instituttet om, hvordan vores regler bør være, hvordan mediator bør honoreres, og hvordan vi bedst kan udbrede kendskabet til mediation. Udvalget har netop blandt medlemmerne af Danske Virksomhedsjurister gennemført en spørgeskemaundersøgelse om virksomhedernes brug af mediation. Det har givet os nyttig viden til det videre arbejde. Det fremgår for eksempel af nogle af svarene, at mediation er en god idé – bare ikke til 'vores tvister', ligesom nogle respondenter mener, at mediation ikke egner sig til tvister om store beløb.

Instituttets erfaring er, at mediation er egnet til alle erhvervslivets tvister og bestemt til tvister om store beløb.

Udpegning af mediatoren

Voldgiftsinstituttets regler om mediation indebærer den fordel, at parterne i fællesskab kan udpege en mediator. Parterne kan frit vælge, hvem der skal være mediator, forudsat at den eller de pågældende er uafhængige og upartiske.

Hvis parterne ikke kan blive enige om en mediator, bringer instituttet mediatoren i forslag. Instituttet går altid efter at udpege den rette mediator til den konkrete sag. Instituttet har et godt kendskab til egnede mediatorer i ind- og udland, ligesom det er en vigtig opgave for mediationsudvalget at bistå os med at finde kvalificerede mediatorer, som kan udpeges i instituttets sager.

Hvad enten det er parterne eller instituttet, der vælger mediatoren, udpeges normalt en person, som ikke bare er en god mediator, men også specialist inden for det retsområde, som tvisten udspringer af. Dette er efter vores erfaring en stor fordel. Det medvirker til, at mediatoren hurtigere vinder parterne og de involverede advokaters tillid. Samtidig spildes der ikke tid med at skulle sætte mediatoren ind i fagtermer og andre branchespecifikke forhold, som parterne ofte er undergivet.

Om mediatorens rolle fremgår det af instituttets regler, at mediatoren hverken træffer afgørelse i parternes tvist eller kommer med forligsforslag eller andre tilkendegivelser omkring selve løsningen af tvisten. Mediatorens opgave er at

lede mediationen, som har til formål at klarlægge, hvilke interesser og behov parterne har, og hvilke tvister parterne ønsker at finde en løsning på, sådan at parterne hjælpes til at opnå en løsning herpå.

Det fremgår imidlertid også af reglerne, at hvis parterne anmoder om det, og mediatoren ikke modsætter sig det, kan mediatoren fremlægge egentlige løsningsforslag. Mediatorens specialistegenskaber er i sådanne tilfælde også en stor fordel. Det sker ikke sjældent, at parterne – i takt med at mediationen skrider frem, og at mediatoren vinder parternes tillid – gerne ser, at mediatoren indtager en mere aktiv rolle, f.eks. ved at kommentere parternes argumenter og ved ligefrem at udtænke konkrete forslag til løsning af tvisten. Hvis mediatoren er specialist, vil han eller hun normalt ikke have betænkeligheder ved at imødekomme parternes ønske herom.

Mediatorens honorar

For at skabe gennemsigtighed og forudberegnelighed om omkostningerne ved mediation, har instituttet faste takster for fastsættelse af mediatorens honorar. I taksterne sondres for det første mellem sager med en værdi på henholdsvis over og under en million kroner og for det andet mellem sager med en værdi på henholdsvis over og under fem millioner kroner.

I sager med en værdi på under en million kroner betales en dagstakst på 15.000 kroner til mediatoren.

I sager med en værdi på en million kroner og derover, men under fem millioner kroner betales en dagstakst på 25.000 kroner.

I sager med en værdi på fem millioner betales en dagstakst på 25.000 kroner med tillæg af 0,2 procent af det omtvistede beløb over fem millioner kroner.

Dagstaksten omfatter otte timer. Hvis mediationen strækker sig ud over den pågældende dag, afregnes mediatoren herefter med 2.500 kroner pr. påbegyndt time. Mediatorens samlede honorar kan dog maksimalt udgøre i alt 50.000 kroner pr. dag. Mediatorens forberedelse af sagen er indeholdt i dagstaksten og honoreres ikke særskilt.

Ved sager, hvor det hurtigt konstateres, at mediationen er udsigtsløs, for eksempel fordi en part ikke ønsker at deltage i mediationen, betales på baggrund af en vurdering af sædvanlige honoreringsprincipper et rimeligt honorar til mediatoren, der ikke overstiger halv dagstakst.

De anførte beløb er eksklusive moms.

Med anmodningen om mediation indbetales som anført 5.000 kroner, som udgør vederlaget for instituttets assistance i sagen.

Efter modtagelsen af anmodningen om mediation vil instituttet opkræve sikkerhedsstillelse fra sagens parter. Sikkerhedsstillelsen opkræves sådan, at der sædvanligvis forlanges samme beløb af hver af de involverede parter.

Voldgiftsinstituttets lokaler kan anvendes uden beregning i mediationer, som er indledt ved instituttet. Man kan få yderligere oplysninger om beregning af omkostningerne ved en mediation på instituttets hjemmeside.

‘One stop shop’

Voldgiftsinstituttet er en ‘one stop shop’. Det betyder, at vi har regler for de forskellige tvistløsningsmetoder, som virksomhederne efterspørger. Hvis mediationen mislykkes, vil sagen således kunne fortsættes under samme tag som voldgiftssag.

Selvom mediation er kendt af mange advokater og virksomheder som et billigt og hurtigt alternativ til voldgift og traditionel domstolsbehandling, er mediation stadig et relativt sjældent fænomen ved løsning af tvister blandt virksomheder her i landet.

Instituttet vil ufortrødent fortsætte sit arbejde med at institutionalisere mediation, sådan at danske og udenlandske virksomheder kommer til at føle sig mere trygge ved at anvende denne tvistløsningsform. Det indgår blandt andet i instituttets overvejelse at arbejde for, at der i Danmark – i lighed med hvad der findes i en række andre lande – udarbejdes en egentlig mediationslov, som på en klar og tydelig måde fastlægger parternes rettigheder og pligter.

Bokse:

Jesper Lett

Siden 2001 medlem af Voldgiftsinstituttets bestyrelse (fra 2007 som formand). Jesper Lett har i mange år rådgivet om især selskabsret, den offentlige sektors retsforhold, skatteret og EU-ret. Jesper Lett har omfattende erfaring med procedure i såvel voldgiftssager som sager ved de almindelige domstole. Jesper Lett blev i 2006 uddannet mediator.

Steffen Pihlblad

Siden 2006 direktør i Voldgiftsinstituttet. Han har en baggrund som fuldmægtig i Justitsministeriet, advokat hos Bech-Bruun og afdelingschef i Advokatsamfundet. Steffen Pihlblad blev i 2006 uddannet mediator.